

Smultronställets förskola

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Planen gäller från 2019-10-14

Planen ska revideras senast 2020-10-01

Ansvariga för planen: Camilla Mårtensson, Rektor

Innehåll

1. Lagstiftning	3
2. Definitioner	4
3. Mål.....	5
4. Vårt värdegrundsarbete	6
5. Främjande och förebyggande insatser.....	7
6. Arbetsgång och åtgärder	8
7. Utvärdering.....	10

1. Lagstiftning

Det finns två lagar som har som gemensamt syfte att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. I **skollagen** kapitel 6 finns bestämmelser om aktiva åtgärder kring kränkande behandling och att det är varje förskolas uppdrag att arbeta målinriktat för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Årligen ska en plan upprättas och förebyggande åtgärder genomföras.

I **diskrimineringslagen** kapitel 3 finns bestämmelser kring aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskolan har en skyldighet att arbeta aktivt med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. De är: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett kontinuerligt arbete i fyra steg: undersöka, analysera, åtgärda samt följa upp. (se bilaga 1)

I **Läroplanen för förskolan** beskrivs uppdraget som följande:

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

(Lpfö18, sid. 5, Skolverket 2019.)

2. Definitioner

Diskriminering:

Enligt diskrimineringslagen är diskriminering att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas utifrån den sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringen kan vara direkt eller indirekt.

Trakasserier:

Trakasserier är behandling som kränker någons värdighet och har koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet eller principen om alla människors lika värde och inte kan kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna. Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. När en person kränks vid upprepade tillfällen kallas det mobbning.

3. Mål

Planens målsättning är att:

1. Främja allas lika värde.
2. Vara ett konkret verktyg i förskolans arbete med att förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Varje år ska förskolan upprätta en plan som ska finnas tillgänglig på förskolan.

Alla barn ska kunna delta i all verksamhet på likvärdiga villkor oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Detta gäller alla delar av förskolans verksamhet till exempel vid de planerade undervisningstillfällena, utevistelse, utflykter, i den fria leken, utvecklingssamtalen men också i det pedagogiska materialet.

Alla som arbetar på Knislinges förskolor ska medvetet arbeta för att förskolan har en trygg miljö och att inget barn ska bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.

4. Vårt värdegrundsarbete

Värdegrundsarbetet utgår från skolverkets material (se bilaga 2). Arbetsmaterialet används i personalgrupp men även som ett aktivt stöd i barngruppen för att barnperspektivet kring värdegrundsarbetet ska få vara i fokus. Den utgår även från diskrimineringsombudsmannens material kring aktiva åtgärder (se bilaga 1).

De grundläggande värden som förskolan vilar på utgår från skollagens kapitel 1, §5 kring mänskliga rättigheter men också i läroplanens inledningskapitel kring förskolans värdegrund och uppdrag. De innefattar begreppen: människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet.

Vid olika större beslut inom arbetslag eller inom utbildningen görs en barnkonsekvensanalys aktuell mall finns tillgänglig på Ögat.

Barnen arbetar tillsammans med pedagogerna i likabehandlingsarbetet genom ett värdegrundsarbete där planen mot diskriminering och kränkande behandling genomarbetas och utmynnas i en plan för barnen.

Förankring av planen

Barnen: tillsammans med personalen i barngrupperna där utbildningen bygger på värdegrund och likabehandling

Personal: vid arbetsplatsträffar

Vårdnadshavare: i hallen på förskolan, vid utvecklingssamtal och på kommunens hemsida

5. Främjande och förebyggande insatser

Främjande arbete innebär synliggöra och lyfta fram sådana faktorer som förstärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår från förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingarna och mänskliga rättigheter. Det främjande arbetet är en del av vårt dagliga arbete, våra rutiner, vårt förhållningssätt och vårt bemötande.

Arbetet på förskolan görs genom att *se över inne och utemiljö* så att inga dolda utrymmen används på ett sätt där barn känner sig otrygga. Barnen på förskolan går *trygghetsvandringar* med de vuxna så att områden även kan upptäckas utifrån ett barns perspektiv. Vi arbetar för att det ska finnas *insyn i utrymmen* så som skötrum, lektrum och andra utrymmen där barn leker. Alla som arbetar i förskolan står för en *positiv livssyn* och arbetar med att lära ut att acceptera och respektera att *alla människor är olika*. Vi bemöter alla med att *se och uppmuntra individens förmågor och styrkor*. Vi arbetar med att *lyssna till barns åsikter* och ger dem möjlighet att *uttrycka sig på olika vis*. Pedagogerna har det *kompetenta barnet i fokus* genom att tro på barnens förmåga och självständighet.

Det förebyggande arbetet utgår från en aktuell kartläggning av verksamheten och syftar till att avvärja sådana faktorer som riskerar att leda till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det kan handla om att göra otrygga platser tryggare, att organisera aktiviteter så att det inte ger utrymme för trakasserier och/eller uteslutning om kartläggningen visar att det finns risk för det.

Pedagoger är lyhörda och uppmärksammar situationer genom att ge feedback på positiva beteenden direkt till barnen och genom att pedagogerna fungerar som verktyg till barn som hamnar i konfliktsituationer. Pedagogerna arbetar medvetet med *affektsmitta* samt med feedback till varandra och aktivt med de tre P:na *privat, personlig* och *professionell*. Pedagogerna arbetar för att skapa goda relationer med alla de möter på förskolan, på så sätt skapas goda förebilder för barnen.

All personal samt vikarier inom förskoleverksamhet står bakom den kommunövergripande planen mot sexuella övergrepp i förskoleverksamhet och skriver under detta dokument innan man börjar arbeta.

6. Arbetsgång och åtgärder

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

I den dagliga verksamheten med barnen ska personalen vara uppmärksam på om det finns barn eller vuxna som utsätter andra barn för någon form av kränkningar. Det är personalens skyldighet att agera när man upptäcker kränkning, och att säkerställa att man har möjlighet att upptäcka dem, genom det systematiska kvalitetsarbetet, dagligen och i samtal med barnen. Vi involverar barnen efter ålder och mognad och vi lyssnar på deras upplevelser.

Vi ställer också frågor till vårdnadshavarna, både i den dagliga verksamheten och vid utvecklingssamtalet, om vad barnet ger för bild av förskolan hemma. Detta i syfte att få reda på hur barnet och vårdnadshavarna upplever som tryggt respektive otryggt i förskolan.

Under vårterminen genomförs en enkätundersökning för vårdnadshavarna.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Utredning av en kränkning:

- En kartläggning görs av den utsattes situation. Detta sker genom observation och samtal med barn och vårdnadshavare och sköts av en ansvarig pedagog.
- Händelsen dokumenteras av den ansvariga pedagogen.
- Vid behov kontaktas andra på förskolan eller rektor.
- Rektor anmäler till huvudman
- Arbetslaget beslutar om åtgärder och att dessa genomförs.
- Uppföljningssamtal tillsammans med berörda person/er, ansvarig pedagog och rektor efter utsatt datum.
- Om ovanstående åtgärder inte är tillräckliga utifrån uppföljningssamtalet ansvarar rektor för att samtal inleds med berörda vårdnadshavare.
- En handlingsplan upprättas som innehåller ytterligare åtgärder.
- Uppföljning av insatta åtgärder efter utsatt datum.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal/annan vuxen

All personal är skyldiga att anmäla till rektor om man får kännedom om att vuxen diskriminerar, trakasserar eller kränker barn. Då sker följande:

- Anmälan inkommer till rektor.
- Rektor för samtal med berörd personal.
- Rektor informerar vårdnadshavare.
- Rektor anmäler till huvudman.
- Huvudman anmäler till personalavdelningen som utreder och beslutar om eventuella arbetsrättsliga åtgärder.
- Huvudman utser utredare (kan vara rektor) av kränkningen.
- Utredningen lämnas till huvudman.
- Ev. polisanmälan görs av huvudman.

Tidsplan

Höstterminen startar i barngruppen med ett att arbeta kring förhållningssätt och hur man ska vara mot varandra för att alla ska känna tillit och trygghet (värdegrundsarbete). Detta ligger sedan som grund för allt som sker i utbildningen. Dokumentationen kring detta ska finnas och vara synligt för barn och vårdnadshavare under sin vistelsetid på förskolan samt vara föränderlig. (se bilaga 3)

Barnen på förskolan går trygghetsvandringar tillsammans med personal i september, april samt då nya barn tillkommer i barngruppen.

Planen revideras under ett APT i oktober.

I slutet av vårterminen ska arbetet med diskriminering och kränkning utvärderas.

Kontinuerligt arbete:

Värdegrundsarbetet ska genomsyra varje pedagogisk planering i förskolans arbete.

På utvecklingsdagarna ska tid avsättas till skolverkets värdegrundsarbete (bilaga 2).

I utvecklingssamtalen ska värdegrundsarbetet lyftas.

7. Utvärdering

Planen ska årligen utvärderas utifrån de underlag arbetslagen har arbetat kontinuerligt med under året.

Föregående års plan:

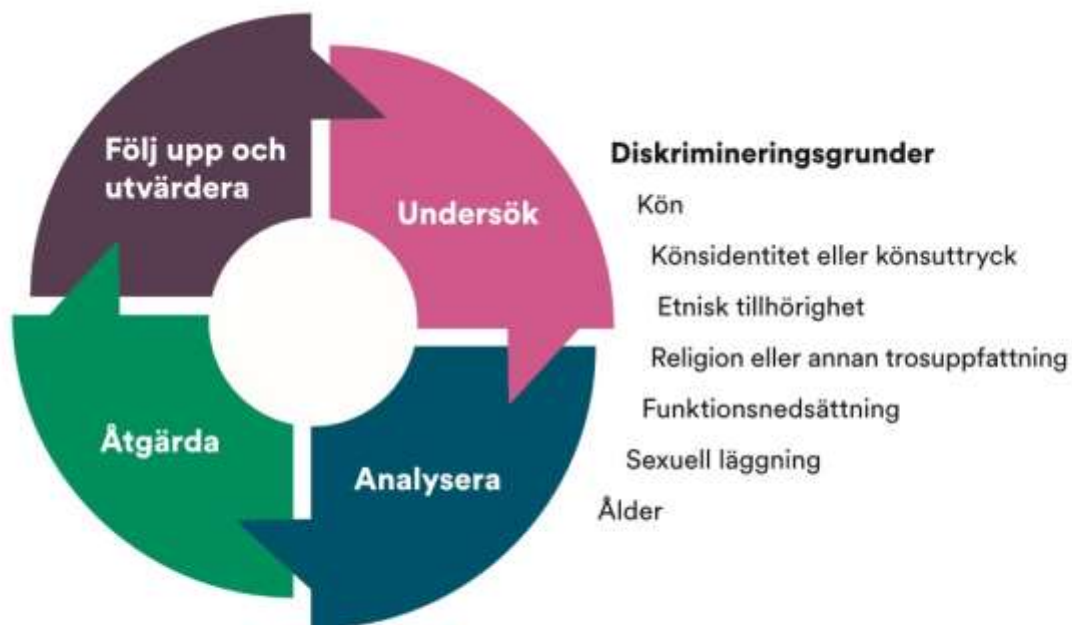
Utvärderingarna visade att vi behöver göra planen mer konkret och mer som ett verktyg för all personal. Ett material som är lika självklart som läroplanen.

Utveckla vårt arbete tillsammans med barnen så att planen är lika självklar för dem som för oss. Att barnen ska kunna ge exempel på hur man menar kring de olika grunderna som vi ska arbeta för att få en likabehandling.

Kompetensinsats för att öka personalens kunskaper kring att arbeta inkluderande och undervisa så att alla barn kan lyckas oavsett förutsättningar. Vad är likvärdigt? För vems skull? Hur vet vi att vi inte värderar?

Bilaga 1

Aktiva åtgärder

<https://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>

Bilaga 2

Skolverket.se (september 2019)

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/arbeta-med-skolans-vardegrund>

Värdegrundsarbete:

Lära om: barn och elever utvecklar kunskaper **om** mänskliga rättigheter och demokrati i arbetet med värdegrunden. Till exempel kunskaper om hur demokrati fungerar.

Lära för: barn och elever utvecklar förmågor som behövs **för** att aktivt kunna medverka i demokratin. Till exempel att öva en källkritisk förmåga.

Lära genom: Värdegrundsarbetet sker också **genom** de demokratiska arbetsformer som ska råda i verksamheterna. Till exempel genom att arbeta med trygghet och trivsel i verksamheten.

Bilaga 3

Stödstrukturer för att arbeta fram BARNENS plan för diskriminering och trakasserier.

Syfte: Att tillsammans med barnen illustrera så konkret som möjligt de olika grunderna nedan. Detta för att ha ett material till planen som kan vara till hjälp i arbetet tillsammans med barnen oavsett ålder.

Utgå från de 7 diskrimineringsgrunderna när ni pratar med barnen och fotograferar;

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Tanken nu är att ni i arbetslaget, planmötet/veckomötet ska resonera och titta på er barngrupp och fotografera tillfällen som tydliggör de olika diskrimineringsgrunderna. Ge även gärna skriftliga exempel på hur ni bemött och arbetat tillsammans med barngruppen.

Spara i K-mappen efter hand under PLANER/Plan för diskriminering och trakasserier/BARNENS.

Några stödfrågor som kan användas när ni ska illustrerar/ta foto:

- Vad ser ni i barngruppens lek som visar olika exempel på grunderna?
- Vad tycker barnen är kön tex?
- Vad vill barnen fotografera som visar tex. funktionsnedsättning?
- Vad finns det för material på avdelningarna/hemvisterna som kan förtydliga grunderna?
- Hur ser olika familjer ut?

Ni har säkert fler sätt att fånga de på och det är fritt fram att vara kreativ tillsammans med barnen©